

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če ne natísne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 18 kr.

Pomagajte vendar kmetom!

(Govor posl. Robiča v državnem zboru dne 10. marcija 1896.)

Visoka zbornica! Akoravno je v razpravi poljedelsko ministerstvo, vendar ne bodem na dolgo in široko govoril o revščini kmečkega stanu, ker se je o tem že mnogo govorilo pri raznih prilikah, tako tudi pri naslovu »direktni davki«.

Opozarjati hočem prevzvišenega gospoda poljedelskega ministra na mnoge pritožbe o žalostnih kmečkih razmerah po deželi ter označiti uzroke teh tožb. Istina je, da od leta do leta peša davčna moč kmečkega prebivalstva; istina je, da je v mnogih slučajih kmet le po imenu lastnik svojega zadolženega posestva, v resnici pa le oskrbnik svojega upnika; istina je, da kmetje vsled prevelikih dolgov prodajajo kos za kosom in tako izginja kmečki stan. Značilno je za žalostne razmere kmečkega stanu, da se kmet ne more vzdržati na svojem posestvu, če tudi se trudi na vso moč, živi priprosto ter dela od 4. ure zjutraj do 9. zvečer; na osemurno delo niti ne misli. Le tam še izhaja, kjer ima poleg kmetije še kaj obrti ali trgovine.

Ne bodem navajal raznovrstnih uzrokov teh slabih razmer, naglašam le, da pada čisti dohodek, da primanjkuje na kmetih delavcev, ker vse sili v mesta, da raste delavske plače, da je zemlja izsesana, posebno v vinorodnih krajih, ker že stoletja na isti zemlji sadé vedno isto rastlino, in da že stoletja vse postavodajstvo daje prednosti mestom, posebno večjim mestom, pred deželo. Opozarjam Vas le na domovinsko postavo! Akoravno se prizna, da določbe domovinske postave nalagajo večja bremena kmečkim občinam, in je dokazano, da so te določbe neprimerne času, ker bodo kmalu kraji, ko še 10 odstotkov prebivalcev ne bode imelo domovinske pravice, akoravno je vlada sama nasvetovala premembo domovinske postave, in akoravno je upravni odsek dovršil posvetovanje o tej predlogi in jo imajo poslanci že precej časa v rokah, vendar ne pride na dnevni red.

Eni pravijo, levica je proti predlogi, drugi trdijo, da bi na mesto Dunaj odpadlo mnogo stroškov; izkratka, vedno so izgovori, da stvar ne pride na vrsto. Kmečke občine že 30 let nosijo večja bremena, a nihče ne vpraša, ali jih bodo mogle še dalje nositi. Opozarjam na postave za ljudske šole. Te se v prvi vrsti ozirajo na mesta, najmanje pa na kmečke razmere.

Pripravljá se davčna preosnova. Mnogi posebno želé, da bi bila ta preosnova že dognana. Tudi jaz bi se pridružil tej želji, ko bi se davčna preosnova bolj ozirala na poljedelce. Toda temu ni tako. Večji zemljiški posestniki bodo plačevali dvojni davek, namreč še osebni dohodninski davek. Mnogi trdijo, da do 90 odstotkov zemljiških posestnikov ne bode zadel novi dohodninski davek. Toda ti se jako motijo. Poročevalec o direktnih

avkih je naglašal, da bodo osebne dohodninske davke oproščeni vsi davkopláčevalci, ki plačujejo do 100 gld. zemljiškega davka. Toda to se ne bode zgodilo, ker sta se temu odločno uprla vlada in večina davčnega odseka, da bi bil namreč čisti katastrálni dohodek podglada osebni dohodarini, ali da bi bili oproščeni osebne dohodarine posestniki, katerih čisti katastrálni dohodek ne presega 250 gld. Torej se misli obdačiti z osebno dohodarino vse, katerih posestva donasajo 250 gld.

(Konec prih.)

✓ Jugoslovansko šolstvo.

(Govor g. državnega poslanca dr. Gregorca v državnem zboru dne 17. februarija 1896.)

(Dalje.)

Mislím, da je prejšnji naučni minister gledé na to šolsko vprašanje pošteno závozil. On nam ni mnogo pomagal, vsaj toliko ne, kolikor smo smeli upati, pač pa je zato dal nemškím nacionalcem najostrejšé orožje v roke proti nemškím konservativcem in nemškím liberalcem. Drug minister, n. pr. Nj. ekselenca sedanji g. naučni minister bi čisto drugače ravnal. Najbrž bi podrtljivo celjsko gimnazijo opustil in dal tako lepo gimnazijsko poslopje sezidati v Celju, kakor je to storil v Mariboru, in stvar bi bila končana.

Nj. ekselenca g. naučni minister je v proračunskem odseku obljubil podržaviti nekatere deželne srednje šole, med temi tudi nemško nižjo gimnazijo v Ptujú, katera ima skoraj same slovenske učence. Če je to res, tedaj moram reči, da smo Slovenci s tem zadovoljni; kajti pri osrednji vladi še vedno upamo, da se bo pravično postopalo z nami, toda pri šolskih mogotcih v Gradcu nikdar.

Sedaj preidem na ljudske šole. Štatistiki so izračunili, da stane en učenec v Avstriji povprečno 13 gld., kar znaša pri številu 3,131.800 učencev veliko svoto čez 40 mil. gld. na leto. Kljub temu niso uspehi taki, kakoršni bi morali biti.

Gledé na versko-nravno uzgojo še vedno velja slovesna izjava avstrijskih školov od l. 1890.: »Mi ne moremo dati katoliškim starišem nobenega poročstva, da se bodo v ljudski šoli, kakoršna je sedaj, katoliški otroci v resnici v katoliškem duhu odgojevali, in tudi ne moremo reči, da bi stariši mogli v tem oziru biti mirne vesti in brez odgovornosti pred Bogom.« V šolski upravi se vedno bolj širi obžalovanja vredna nadvlada uradnikov, katera jemlje ne samo učiteljstvu, nego tudi prebivalstvu vse veselje do sodelovanja.

Kdor tega natančneje ne pozna, kakor jaz kot ud okrajnega šolskega sveta, niti ne slutí, kako svojevoljno nekatere šolske oblasti postopajo in zakone teptajo,

posebno v jezikovno mešanih deželah. Najmanj smo zadovoljni Jugoslovani z ljudskimi šolami v narodnem oziru. V Trstu, v Gorici, na Koroskem in Štajarskem ljudska šola zelo deluje na to, da bi mladino odtujila našemu narodu, v Istri in Dalmaciji pa še je na vsak način premalo ljudskih šol. To dokazuje zelo veliko število takih, ki ne znajo brati.

Avstrija ima povprečno še vedno 30 odstotkov takih, ki ne znajo brati, zaostaja torej daleč za drugimi državami, daleč za Nemčijo, za Švico, za Francosko, Anglijo, Severno Ameriko, celo za Danskim, Švedskim in Norveškim. Manjše je to povprečno število 30 odstotkov le v nemških in čeških deželah. Popolnoma drugače pa je v drugih slovanskih deželah. Koroško ima n. pr. takih, ki ne znajo brati, 29 odstotkov, Trst 22, Štajarsko 19, Šlezija in Solnograško 8, Tirolsko 7, Gornje in Nižje Avstrijsko z Moravskim 6, Češko 5 in le Predarelsko 3 odstotke; nasprotno pa je takih na Kranjskem 33 odstotkov, na Goriškem 39, v Istri 65, v Galiciji 68, v Bukovini 78 in v Dalmaciji 82 odstotkov. S tem sem dokazal da je število ljudskih šol posebno v Istriji in v Dalmaciji dosti premajhno. Tukaj treba mnogo popraviti, in čim prej se zgodi, tem boljše.

Vseh ljudskih šol je 17.735. Od teh jih je 8.000 nemških. Ako še privzamemo mnogoštevilne šole drugih vrst, n. pr. obrtne šole, ručarske in poljedelske šole, ki so tudi večinoma nemške in ako še k tem pristejemo 175 srednjih in 10 visokih šol, tedaj lahko rečemo, da pripadeta 2 tretjini vseh učilišč nemškemu narodu v Avstriji in sta večinoma njemu v korist. Nikakor ne mislite gospoda, da sem to povedal iz zavisti, zato sem vse preveč katoliški duhovnik in avstrijski domoljub. Jaz častitam nemškemu narodu k temu napredku in k tej dobroti, toda zajedno izražam željo, da bi tudi avstrijski Slovani radi postali deležni take dobrote in toliko šol. Ako se to zgodi, tedaj bo Avstrija dva-trikrat močnejša in mogočnejša nego sedaj; kajti znanost je moč. Hotel sem s tem ovreči le one trditve, s katerimi se v novejšem času posebno nemško ljudstvo pri nas vznemirja in hujska proti nam Slovanom, posebno proti nam Slovencem, ker mu vedno pravijo, da je nemštvo proti nam v nevarnosti, da je stiskano posebno v šoli. Statistika kaže, da to ni res. Kjer se taka sredstva rabijo, tam se v resnici ne more več govoriti o poštemnem političnem boju, temveč pred seboj imamo zlobno in državi nevarno zapeljevanje ljudij, katero v svoji zaslepienosti pozablja celo na čast, ugled, korist in samostalnost lastne domovine. To se je tudi v resnici zgodilo. Radi male, k temu še dvojezične slov.-nemške gimnazije poleg popolne, nedotaknjene nemške višje gimnazije trde, da je nemštvo v nevarnosti in celo v Nemčijo gredó in skušajo Nemce v »rajhu« nahujskati proti nam. Bili so celo tako smeli, da so se obrnili na nemškega cesarja, naj bi tu posredoval. Tega ne bi mogel verjeti, pa bere se to v »Deutsche Wacht«, št. 5. od 16. jan.: »Celjsko vprašanje je postalo pereče. Nemštvo je v nevarnosti.« O zborovanju v Monakovem piše ta list: »Prvikrat je politično društvo v »rajhu« poznalo potrebo, da se v večjej meri potegne za avstrijsko nemštvo, kakor so to mogle storiti denarne zbirke za nemške Avstrijce. — Morda bo vendar enkrat podobna brzojavka, kakor je bila ona, katero je poslal nemški cesar predsedniku stiskane nizozemske Transvaal-republike, vsemu svetu oznanila, kako se je Nemčija naučila misliti in soditi o očitnem in vednem zmanjševanju nemške posesti in nemškega upliva v Avstriji.«

O tej skoraj veleizdajski izjavi ne bom več izgubljaj besed. Le to še bi rad povedal: vendarle je dobro, da se take stvari ne zaplenijo, kajti na eni strani spoznamo protivstrijsko delovanje nekaterih krogov,

na drugi pa popolnoma nerazumljivo strahopetnost in nezanesljivost avstrijskih oblastij. (Dalje prih.)

Cerkvene zadeve.

Pridiga

premilostlivega gospoda knezoškofa Mihaela o priložnosti blagoslovitve vogeljnega kamena za novo farno cerkev v Čadramu na praznik obletnice cerkvenega posvečevanja dne 20. oktobra 1895.

(Dalje.)

2. Pa hitimo dalje v premišljevanju svojega predmeta. Poleg obzidja je zvonaj cerkve najbolj znamenit stolp ali zvonik, ki se kviskó proti oblakom vzdiga in vpenja, kakor bi se hotel neba dotekniti in skozi obnebe prodreti v sama nebesa. Podoben stolp se mora zgraditi tudi v duhovnem tempelju. In kaj je to? To je krščansko upanje. Ta božja čednost povzdigne človeka nad zemljo in ga zanese v višine, da govori s svetim Pavlom: Naše življenje je v nebesih. (Filiplj. 3, 20). Upanje tolaži kristijana v vseh nadlogah in težavah, ker mu kaže plačilo v raj. Upanje tolaži tudi pri grobu in še daleč tje črez grob, ker nam kaže zoro, označujočo večno veseli dan.

Čim višji in vzornejši ko je zvonik, tem lepša je cerkev. Čim večje je upanje, tem svetejše in popolnejše je tudi naše življenje. Zakaj čimbolj mislimo na nebesa, tembolj hrepenimo po njih, tem zvesteje služimo Bogu, tem mirneje prenašamo stiske in težkoče, vedoč, da posvetne težave niso v nobeni primeri s sladkostmi, ki nas čakajo v nebesih. Bodite torej, predragi v Gospodu, stanoviti v upanju, bodite neomahljivi in nepremični v tej božji čednosti. Neomejene zaupnosti bode treba pri stavljenu nove cerkve. Vaš preblagi dušni pastir so doslej že pokazali, da imajo toli krepko zaupanje v Boga in v njegovo pomoč, da jih prav nič ne straši pri velevažnem delu, katero so v svojem duhu že zdavna izvršili. Doslej jim to trdno upanje ni bilo v nečast, pač pa v čast, ker pravo upanje nikoli ne osramoti (Rimlj. 5, 5), in ko bi bilo tudi proti upanju. (Rimlj. 4, 18). Gospod župnik se niso vstrašili nobenih ugovorov, nobenih nasprotovanj, nobenih sitnob in ovir pri nabiranju denarnih pripomočkov za novo cerkev. In nabrali so jih nepričakovano mnogo. Gotovo so se večkrat spominjali evangeljskih besed: »Kdo, ki hoče zidati stolp, ne sede poprej in ne preračuni stroškov, ali ima dosti, da ga dovrši. Topa zato, da bi se mu, kader postavi dno in ne more dokončati, ne jeli vsi, kateri vidijo, posmehovati, govoreč: Ta človek je začel zidati, pa ni mogel dozidati.« (Luk. 14, 28—30). Pač ne dvomim, da bodo čez leta dni tisti, ki bodo zagledali novo stavbo, se jeli čuditi in hvaliti stavitelja, rekoč: Ta mož je začel zidati in je mogel dozidati. Da, kdor zaupa in zida na Boga, zida na skalo. Bodi zatorej tudi Vaše upanje neomajeno, in Bog sam bode zidal cerkev.

O koliko premore stanovitno zanašanje na pomoč božjo! Morebiti Vam, preljubi, ni neznano, da zidamo v Mariboru veličastno cerkev na čast Mariji, materi milosti. Pravzaprav je že dozidana. Toda odkod se je jemal potrební denar? Mislite, da je bil v kaki zakladnici nakopičen. Ne. Zakladnica, iz katere so zajemali župnik in župljani, to je bilo trdno zaupanje v božjo pomoč, v Marijino podporo, v darežljivost milosrčnih kristijanov, je bilo skrbno zajemanje iz bogatega vira božje previdnosti z molitvami, z daritvami sv. meš

in z raznimi pobožnostmi, kakor je bila zakladnica tudi blažena edinost in složnost ter marljivost in trud pobožnih vernikov. Glejte, to je bil ves bogati zaklad. In kaj se je doseglo v kratkem času? Danes teden sem blagoslovil za oba krasna zvonika pet zvonov, kateri veljajo nad osemnajst tisoč goldinarjev, ki so povečem že plačani. Bog je obudil dobrotnike in jim je ganil srca, da so darovali obilo. Neka blaga udova je podarila šest tisoč goldinarjev za veliki zvon, ki pa stane devet tisočakov. Ostalo so vložili drugi blagodušni dobrotniki. Tretji zvon so kupile device, pa je še preostalo tisoč goldinarjev. Peti zvon je pripravila neka pobožna devica, katere darežljivost za cerkvene potrebe je nepotekljiva. — Blaženega dela se je vse vdeleževalo: gospôda in negospôda. Pomagali so možje in žene, dekleta in mladeniči, mladi in stari, bogati in revni. Podpirali so podjetje meščani in okoličani, duhovniki in neduhovniki, redovniki in redovnice. Semtertje so nosili gospodje in so nosile gospe in gospodične kamenje, opeko, vodo in druge za stavbo potrebne reči. Kdo pač dopove, kaj premore dobra volja, kaj doseže navdušenost za sveto stvar!

Prebivalci Videmske fare pri Brežicah so imeli prav ozko in nizko cerkev, da še skoro polovica vernikov ni našla ob nedeljah in praznikih prostora v njej. Bila je tudi vlažna in mokrotna, da je cerkvena oprava kmalu splesnela. Ko sem prilično obiskal staroslavno duhovnijo, sem nagovarjal dobre farane, naj poderejo cerkvico in novo postavijo, Bog jim bo gotovo pomagal pri neizogibno potrebnem delu. Pa reklo se mi je in sicer po vsej pravici, da so duhovljani prerrevni, ker jim ne rodijo vinske gorice, in tudi živina nima kupčije, poljski pridelki so pa tako pičli. Toda Bog je še vedno vse-mogočen in vsedober, in lahko pomaga na raznotere načine. Vrli gospod župnik Jan. Novak, Bog jim daj dobro, so se neki dan pri meni v Mariboru močno solzili, videč ogromne težave, katere bi si naložili na rame z zidanjem nove farne cerkve. Jaz sem jih tolažil in spodbujal, naj le zaupno in pogumno začnejo toli potrebno stavitev, ki pač ne bode pogrešala božje pomoči in božjega blagoslova, česar nobeno dobro podvzetje ne pogreša. Blagi mož so se vdali, pa so jeli zidati, in božja pomoč je bila z njimi. Plemenita in blagodušna gospa Jozefina Hočevnar iz krškega mesta je vložila prvi temeljni kamen, ko je darovala deset tisoč goldinarjev za novo hišo božjo. Danes je že dovršena prekrasna farna cerkev, kateri ni primere ne blizu in ne daleč. Vse se je izredno dobro obneslo; in nesreča se ni pripetila nobena, ker je Bog svojo roko držal nad stavbo, ker je njegovo oko bedelo nad mestom tako, da niso zastonj stražili, ki so stražili. Pač, ena nesreča se je prigodila in žal nepopravljiva, ker so namreč sedemdesetletni gospod župnik umrli, ko so ravnokar bili dozidali cerkev, ki ostane njihov najlepši spominik. Ko sem jih v boleznih obiskal in vprašal, kako so zadovoljni z napredkom, odgovorili so mi med glasnim jokom, da ne smejo med delavce iti, ker bi se sicer morali vedno solziti, ko vidijo, kako radi pomagajo župljani pri delu. Saj so celo najpriletnejše ženske nosile kamenje na stavišče. Da, kdor v Boga stavlja upanje svoje, zida na skalo in ne na pesek.

Poznate, ljubi moji farani, prijazne Griže pri Žalcu? Tam so v malo letih postavili farno cerkev, ki je stala nad sedemnajst tisoč goldinarjev. To pa še podvzetnemu gospodu župniku in njihovim blagosrčnim farnikom ni zadoščevalo. Na prijetnem in prijaznem hribcu so postavili še drugo prelepo svetišče, prvo večjo cerkev v naši škofiji, posvečeno lurski Materi božji. Dne 3. julija 1894 sem slovesno blagoslovil in posvetil to hišo božjo na čast in v slavo Oni, ki se imenuje hiša zlata in vrata nebeška. Vem, da prebivalci grižke fare ne

tožujejo o kaki zgubi pri teh podvzetjih, pač pa smejo govoriti o dobičku in blagoslovu, ki so si ga pridobili za se in za svoje potomce. Ni svetelše in draže reči za katoliškega kristijana na svetu, kakor je čedna in lična cerkev, v kateri prebiva ljubljani Vzveličar in deli nebeske milosti in dobrote svojim častilcem. Neizmerno več je v novi zavezi cerkev za kristijane, kakor je bil v starem zakonu sveti šotor ali tempelj jeruzalemski za Izraelce. Farna cerkev je očetovska hiša vseh faranov. V njej se rodijo v otroke božje. V njej spoznavajo, da imajo vsi enega Očeta nebeskega, enega brata in odrešenika Jezusa Kristusa, enega posvečevalca sv. Duha, eno duhovno mater Marijo prečisto devico. V njej se kot udje sprejmejo v veliko familio sveto Cerkev, v občestvo svetnikov. V njej postanejo brati in sestre med seboj. V njej dobivajo nauke in milosti za bogoljubno življenje, in s tem si pridobé pravico do dedščine v nebeškem kraljestvu. Da, nobena hiša na svetu ni tolike vrednosti, ni tolike važnosti za kristijana, kakor je hiša božja, sveta cerkev.

Pa bodi dovolj vzgledov za tolažilno resnico, da pravo zaupanje in zanašanje na božjo pomoč nikoli ne osramoti človeka, ki deluje po svojih močeh z božjo milostjo. Seveda, brez križev ne bode Vaše nameravano delo. Pa kje jih ni? Kakor ste zapazili, stoji danes velik križ na sredi stavišča, katero smo blagoslovili. Ta križ pomenja križe, katere bo prizadevala zidava nove cerkve mnogoterim ljudem. Toda ta križ bode kmalu povišan na vrh zvonika, in tam, kjer on danes stoji, bode v kratkem stal veliki altar, in takrat bodo tudi zidavcem vzeti z ram težki križi. Vdeležujte se torej težav, da bote svojedobno deležni tudi blagoslova in, plačila. »Ljubi moji bratje, bodite stanovitni neomahljivi, obilni vselej v delu Gospodovem, vedoč, da vaš trud ni prazen v Gospôdu.« (I. Kor. 15, 58).

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Poročilo posojilnice v Slov. Bistrici.

Leta 1895. je pristopilo 282 novih zadružnikov, med temi eden z glavnim deležem po 50 gld., kateri so vplačali deležev skupaj 1133 gld. Koncem l. 1895. je tedaj »Posojilnica« štela 373 zadružnikov, kateri imajo 20 glavnih deležev v znesku po 1000 gld. in 353 opravnih deležev po 10 gld., 5 gld. in 1 gld. v znesku po 1299 gld., skupaj 2299 gld. Dolžnikov je med zadružniki: 354. Prošnjikov za posojila se je oglasilo v teku leta: 356, pa ugodilo se je le 322 prošnjam, od kojih so se realizirale: 302. — Izposodilo se je 1895. leta 55.755 gld., vrnilo pa se je na danih posojilih 1910 gld., tedaj se je stanje posojil povzdignilo 53.845 gld., in če se k temu prištejejo posojila od leta 1894. po 11640 gld., znaša isto koncem 1895. leta 65.485 gld. Hranilnih vlog se je leta 1895. vložilo 180krat v skupnje svoti po 69.240 gld. 24 kr., vzdignilo pa se je in sicer 39krat popolnoma, 51krat pa deloma, skupaj 18.720 gld. 36 kr., torej se je več vložilo za 50.519 gld. 88 kr. Če se k temu prištejejo hranilne vloge od leta 1894. po 21.222 gld. 59 kr. ter kapitalizovane obresti za leto 1895. po 2018 fl. 12 kr., tedaj je stanje vlog koncem 1895. leta 73.760 fl. 59 kr.

Naloženega denarja je imela »Posojilnica« koncem leta 1895. in sicer v okrajni hranilnici v Slovenski Bistrici 10.000 gld. in nevzdignjenih obrestij 148 gld. 75 kr. skupaj 10.148 gld. 75 kr. Denarnega prometa je bilo 1895. leta 185.161 gld. 48 kr., čistega dobička za to dobo pa 548 gld. 35 kr. K temu pa se mora tudi pri-

šteti že v teku leta 1895. predplačana nagrada v deležnem znesku po 30 gld. in 5% dividenda od deležev po 92 gld. 77 kr., katera se je v skupnej seji načelstva in nadzorstva dne 12. svečana 1895. navetovala in od letošnjega občnega zbora odobrila, tako da bi znašal potem takem čisti dobiček 671 gld. 12 kr.

Po nasvetu nadzorstva in vsled sklepa tedanjega občnega zbora se je od preostalega čistega dobička po 548 gld. 35 kr. določila nagrada: posameznim udom načelstva za uradavanje itd. 250 gld., za sklepanje računov 50 gld., za dobrodelne namene pa se je darovalo in sicer: dijaškim kuhinjam v Mariboru in v Celju, katoliškemu podpornemu društvu v Celju in šolski družbi sv. Cirila in Metoda vsakemu 10 gld., skupaj 40 gld., tedaj vsega skupaj 340 gld., ostanek čistega dobička po 208 gld. 35 kr., pa se pridene posebni rezervi, katera zraste doštevši prejšnjih 661 gld. 25 kr., skupaj na 869 fl. 60 kr. Splošna rezerva znaša 361 gld. in imata obe rezervi skupaj 1230 gld. 60 kr.

Sejmovi. Dne 21. marcija na Pernovem, v Siegersbergu, pri Sv. Jederti pri Laškem, v Poličanah (za svinje), v Rogatcu in na Starih sv. gorah. Dne 23. marcija v Arnotcah, Ločah, Marenbergu, pri Sv. Križu na Murskem polju, v Rušah, Sevnici ob Savi in v Št. Ilju pri Šoštanju. Dne 26. v Artičah, Dobovi in Teharji. Dne 27. marcija v Joniku, Arnožu, Stradnu, Ormožu, Podplatu, Slov. Bistrici, Lembergu in Braslovčah.

Dopisi.

Iz Kozjega. (Petindvajsetletnica.) Za našo farno je bil dan 1. marcija slovesen dan. Prečastiti gospod dekan in kanonik Janez Bosina so na tihem obhajali 25. leto, kar so za župnika in dekana v tej fari. Kaj lepo je bilo poslušati, ko so pred pravilom povedali č. g. kaplan, da želijo farani Boga prositi za zdravje in srečo gospodu dekanu in kanoniku v zahvalo za toliko dušnih in telesnih dobrot. Poslednjič so jih g. kaplan izročili Mariji Devici, farni patroni, sv. Jožefu in sv. Janezu evangelistu, njihovemu krstnemu patronu, naj jih le-ti podpirajo na zemeljskem potovanju, da bodo nekdaž z njimi v nebeškem Jeruzalemu peli hvalne pesmi. Tako in enako govori vsako hvaležno srce. — Mnogo so se gosp. kanonik trudili pretečenih 25 let, od kar so pri nas. Veliko so imeli popravila s farovžem in pristavo. Pa tudi za cerkev so prav po očetovsko skrbeli. Vsakokrat so globoko v žep segli, da se je vse izvrstno in lepo izvršilo; zlasti lani, ko se je postavil novih zvonik, ki je ves z bakrom krit, kar stane mnogo denarja, in vse to je šlo iz njihovega žepa. Pa tudi na na zgubljene ovčice niso pozabili. Dvakrat so nam sv. misijon oskrbeli, in zopet ga nameravajo v kratkem priskrbeti. Ves Vaš trud naj ljubi Bog stoterno poplača! Daj Bog, da bi zdravi in krepki peli letos dne 2. avgusta zlato sv. mašo!

Iz Ljutomera. (Predavanja o trtoreji.) Slovensko politično in gospodarsko društvo je naprosilo g. M. Cerjaka, ekonomu v Ljutomeru, in g. J. Radanoviča, voditelja deželnih nasadov ameriške trte v Ljutomerskih goricah, da sta v poljudni besedi podučila naše vinogradnike o racionalnem obdelovanju vinogradov. V naslednjih vrstah podamo v kratkem vsebino teh predavanj. Dne 9. svečana je g. Cerjak povedal najprej par črtic iz zgodovine trte. Prešel je potem na najvažnejšo stvar sedanjega vinarstva: delovanje in zatiranje trtne uši. Cerjak je krepko zavrnil tiste, ki pravijo: »Trtne uši sploh ni«, ali pa »Čez deset let se

začne tudi ameriški trs sušiti.« Dalje je govoril natančneje o nasadu ameriške trte ter o pravilni rezitvi trsja. — Dne 23. svečana je govoril g. Radanovič o pripravah pred sajenjem. Razlagal je temeljito rigolanje, planiranje vinograda, nadalje kako je postopati pri uravnavanju vrst trsov v vinogradu. Nato je g. Cerjak tolmačil najvažnejša opravila pri amerikancu, namreč spomladansko lesno cepljevanje okorenjenih in neokorenjenih amerikancev. Opozarjal je posebno na čas, v katerem naj se eno ali drugo požlahtnjenje vrši in katere podlage (Solonis, Riparia, Sauvage) je rabiti ter kakovi morajo biti cepiči. Cepljenje, rezitev, obrezovanje vkorenjenih trt, prirezovanje ključev itd. se je s praktičnimi poskusi pojašnjevalo. Pri tretjem predavanju dne 1. sušca je razlagal g. Cerjak bistvo matičnih nasadov in trtnice sploh in sicer: sajenje trt, naj si bo ključev ali požlahtnjenih, poletna opravila v trtnici itd. Govoril je obširno o Richterjevi metodi sajenja. Nadalje je govoril o oskrbovanju cepljenih trt v prvih letih po presajenju na stalno mesto, o grobanju, o zelenem požlahtnjevanju amerikanca. Končno je govornik razmotrival, katere domače vrste trte naj bi se cepile na amerikanca. — Zelo nas je veselilo, da so se naši posestniki in viničarji v tolikem številu udeležili tega poduka o trtoreji. Gosp. Cerjaku in gosp. Radanoviču iskrena zahvala! Upamo, da nam gospoda predavatelja spomladi še katero povesta.

Iz Savinjske doline. (Dobro gledišče.) Vrednost dobrih glediških iger je priznal kranjski deželni zbor s tem, da je dovolil podpore 6000 gld. slovenskemu gledišču. Mi iz Gradca ne dobimo ne vinarja; zato pa je tem veseleje, da se še vendar priredi na kmetih in po trgih toliko lepih iger. Mi Savinječani tudi nismo leni; zanaprej še bomo bolj marljivi na tem polju. Danes pa le omenimo pohvalno »nemški« Ljutomer, katerega kar občudujemo. Tam se prirejajo take igre, katerih si še v mestih prav ne upajo, ker treba precejšnjih žrtev. In kdo tamkaj deluje, mar je ves trg tako marljiv? Tamkaj imajo enega, kateri je že med nami deloval z velikim uspehom, kjer ta drži skupaj, ne razpade delo. Naj bi se le oglasil še med nami kak tak »režiser«, kakor je g. dr. Rosina, gibali bi se še vse drugače.

S Krškega. (Centralna posojilnica) je imela v četrtek, dne 5. sušca prvi občni zbor. Navzočno je bilo načelstvo, ki je zastopalo 16 deležev in zastopniki k zadrugi pristopivših posojilnic, namreč gg. A. Levak in L. Schwentner, ki sta zastopala posojilnico v Brežicah, in g. Jakob Rižnar, ki je zastopal posojilnico v Radečah. S pismenimi poblastili so bile zastopane posojilnice: v Mokronogu, v Klečah na Koroskem in v Rojanu pri Trstu. V vsem je bilo zastopanih 21 deležev (po 100 gld.) Po presrčnem pozdravu razložil je g. Ivan Lapajne potrebo tega zavoda in poudarjal, da je nemško posojilništvo enako organizavano n. pr. Raiffeisenova centralna posojilnica v Neuwiedu, ki je štela lani 1862 društev in imela 61 milijonov mark prometa, in da v avstrijskih nemških kronovinah skrbé deželni odbori za materialno podporo posojilnic. Ker za slovenske posajilnice nihče ne skrbi, treba je, da se sami organizujemo. Začetek temu je »Centralna posojilnica slovenska«, ki hoče kot registrovana denarna zadruga združiti kolikor mogoče veliko slovenskih posojilnic v tako skupno celoto, katera bi pred denarnim svetom, osobito pred slovanskim, imela več kredita, kakor ga imajo posamezne posojilnice. — Do zdaj se je »Centralni posojilnici slovenski« pridružilo 10 posojilnici, od katerih je dobila ona pristopnino (po 5 gld.) in delež (pa 100 gld.) ter nekaj polog; poslala jim je pa tudi ona več al) manj veliko hranilnih vlog in nekaj posojil. Kedar izdajo

te posojilnice svoj računski sklep za l. 1895., priobčila bode »Centralna posojilnica slovenska« svoje drugo izvestje, ki bode pričalo o veliki zaslonbi, katero ima načelstvo pri svojih združinskih posojilnicah. S tem 2. izvestjem bode stopilo potem načelstvo pred velike denarne zavode, osobito pred češke in iskalo pri njih cenega kredita. — To naznanilo g. ravnatelja je zbor s pohvalo odobril. Račun za preteklo leto (4 mesece) se je brez odgovora odobril. Volitev v načelstvo je pokazalo isti rezultat, kakor pri ustanovnem zboru; izvoljeni so namreč bili soglasno v načelstvo vsi prejšnji odborniki. V nadzorstvo so bili pa tudi enoglasno izvoljeni: gg.: Andrej Levak, ravnatelj posojilnice v Brežicah, Leop. Schwentner, namestnik ravnateljev pri posojilnici v Brežicah, Fr. Rohrman, ravnatelj posojilnice v Mokronogu, Jern, Ravnikar, tajnik posojilnice v Mokronogu, in Jak. Rižnar iz Radeč.

Iz Št. Lovrenca na Prežinu. (Zajec.) Kadar je gledal naš sosed Bizjak na Pečevju obglodana drevesca, stiskal je pesti, žolč se mu je kahal, in kdor bi mu tedaj zagovarjal sedanjost lovsko postavo, skupil bi jo. Bizjak je bil pravičen mož. Temu zaslužnemu, tolikokrat odlikovanemu učitelju sadjarstva bi jaz niti ne zameril, ako bi se v sveti jezi razgrel ter pobil zajce in nekoliko rebra preštel njih prijateljem. — Kdo mu bode poplačal škodo, ako zajec obgrize plemenite »pilčnike«, katerih daleč okrog najti ni več? Več let se trudi sadjar, preskrbi si zlahtnih sadežev, vzgaja in neguje jih več let; izplačal bi se trud še le čez deset let ali dalje; — tu mu pokonča drevo zajec! Ni vse pravično, kar je postavno. Postave se spreminjajo, pravica in resnica pa ostaneta. Resnica ostane tudi, da se godi krivica kmetom, dokler se ta lovska postava ne odpravi. Ako hoče kmet obvarovati »pilčnike« zajčjih zob, stané ga skorej toliko, kakor nov nasád. — Pri nas je tožil kmet Ml. najemnika lova za odškodovanje. Dokazal je, da je namazal drevesa z apnom in hudičevo smrdljivo, a — izgubil pravdo. Pritožil se je na drugo stopinjo. Štajarska kmetijska družba je izjavila, da je kmet storil svojo dolžnost, in Ml. je zmagal. A govori se, da se pritoži najemnik, g. J., na ministerstvo poljedelstva. Torej niti sedaj Ml. ne bode še škoda povrnjena! Kdo bode pravdo izgubil, še ni gotovo. Zajec pokončuje kmetu sadeže in zelenjavo, najemnik ga uživa, kmet pa naj še izgubi pravdo ter plačuje? O pravica, kje si?

Iz kozjanskega okraja. (Dani se!) Občina Zdole pri Kozjem že zdaj v čisti slovenščini uraduje. Tako je prav. Čast sedanjemu g. županu Janezu Preskerju! Samo, žalibog občinski pečat se še rabi nemški. Dobro bi bilo, da bi ga g. župan v »penziji« spravil in nadomestil s slovenskim, ki bi se lahko takole glasil: »Občinski urad Zdole pri Kozjem.« Kadar se to uresniči, bodem že takoj naznanil.

Od Sv. Petra pri Mariboru. (Vinogradniški poduk.) Na dan 5. marcija smo si naprosili občeznega vinorejca gosp. Fr. Mlakarja, da nam pokaže, kako moramo obrezovati vinsko trto, da dosežemo s tem obilno trgateg, njene moči pa vendar preveč ne oslabimo. Temu pozivu se je on tudi z veseljem odzval. Iz njegovega razkladanja smo zavzeli, da je naša rez napačna in da nam prej ali slej vzame naše vinograde, ako jih ne začnemo po njegovi ali kaki drugi metodi obdelovati. — Mlakarjeve gorice prinašajo pri ugodnem vremenu, kakor smo že slišali, na 3 oralih do 80 polovnjakov mošta na leto. Je-li to ni dovolj? Vrhu tega pa še po njegovem načinu obdelan trs ne odstopi, on rodi in vihra do svojega 50. leta in to je ravno, kar nam da zopet pogum in kar prekosi celo Pfeiferjevo metodo. Torej naj izrečemo tukaj presrčno hvalo vrlemu slovenskemu vinorejcu za njegov trud!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se v ponedeljek vrnili z južnega Francoskega na Dunaj; svetla cesarica pa se je po morju odpeljala v Krf. — Odsek za volilno preosnovo je z 19 proti 5 glasom sklenil, da dobijo v občem volilnem razredu volilsko pravico tudi polnoletni hlapci. — Na vseučilišču so bili neredi, ker so nemški dijaki izjavili, da se z židovskimi dijaki nočejo dvobojevati. Sicer pa je vsak dvovoj v 5. zapovedi božji ostro prepovedan.

Češko. Cesarski namestnik Coudenhove je ob nastopu svoje službe priporočal uradnikom pravično upravo in znanje obeh deželnih jezikov. — Nekaj mladočeških poslancev se bolj poteguje za mastne službe, kakor pa za koristi volilcev. Kjer ni vere, ondí tudi ni veliko poštenja.

Štajarsko. Ker je gosposka zaukazala, da se na marenberški šoli naj podučujejo slov. otroci od začetka v slov. jeziku, zato nemški zagrizenci še vedno besnijo. Zlasti se hudujejo nad slov. duhovščino. — Dr. Lueger govori drevi v Gradcu na shodu obrtnikov.

Koroško. Leta 1898. ne bode deželne razstave v Celovcu. Odložili so jo na poznejši čas. — Govori se, da pride za vodjo celovške pripravnice neki slovenski katehet, rodom Kranjec. Nemčurski listi so vsled tega strašno razjarjeni.

Kranjsko. Državnih cest v tej kronovini je 500-34 km, okrajnih 2348-76 km in občinskih 2660-80 km. — Ljubljana dobi v kratkem električno razsvetljavo. Vse delo prevzame tvrdka Siemens in Halske. — V Ribniški dolini osepnice hudo razsajajo. Okuženih je že 15 vasij.

Primorsko. V Gorjci hočejo osmi laški otroški vrtec odpreti, v katerega bodo lovili slovensko deco. — Na Goriško, v Trst in na južno Tirolsko je z Laškega pribežalo par tisoč vojaških rezervov. Italijani so res junaki, pa samo z jezikom. Bog ve, čemu se dunajska vlada primorskih lahonov toliko boji?

Ogersko. Svoje dni smo v uvodnem članku poročali o velikih sleparijah in krivicah pri volitvi državnega poslanca v Stampfenu, kjer je zmagal državni tajnik Latkoczy. Oni dan pa je večina državnega zbora to volitev potrdila. To se pač vidi, kako kosmato vest imajo framasoni in židovski liberalci. — V četrtek pridejo nekateri ogerski ministri na Dunaj, da se bodo z našimi ministri posvetovali o pogodbi.

Vnanje države.

Rim. Sy. očeta je žalostil ukaz ruske vlade, da se poljski bogoslovci morajo učiti v semeniščih ruščine. Te dni pa se javlja vesela vest, da ruska vlada tega strogo ne zahteva.

Italijansko. Novi ministerski predsednik marki Rudini se hoče takoj prikupiti ljudstvu. Dosegel je, da kralj je pomilostil mnoge politične zločince, tudi one, ki so se udeležili punta v Siciliji.

Francosko. V Nizzi biva sedaj angleška kraljica V petek so jo obiskali naš presvetli cesar s cesarico. — Naš cesar so odlikovali predsednika republike z velikim križcem Štefanovega reda.

Nemško. Od leta 1876. do danes so dolgovi nemškega »rajha« narasli na 2000 milijonov. Največ je slo za vojaštvo. — V državnem zboru je razgovor o nemških naselbinah v Afriki. Prišlo je tudi na dan, kako je neki dr. Peters na nesramen način med zamorci »kulturo« razširjal.

Rusko. Med Rusijo in Kitajem se je sklenila tajna zveza. — Katoličanom v Ostrogu je pred 7 leti zgorela župnijska cerkev. Ker jim je gosposka na vse mogoče načino ovirala zidanje nove cerkve, obrnili so se te dni s prošnjo do carice, in to je pomagalo.

Bolgarsko. Knez Ferdinand je dobil od sultana ferman ali pismo, v katerem ga sultan priznava bolgarskim knezom. Ferdinand se te dni odpelje v Carigrad, da se sultanu zahvali zato. Sicer pa je knez bojda žalosten, da ga sultan ni kar imenoval bolgarskim kraljem.

Turško. Ni okraja v celem turškem cesarstvu, kjer bi bili kristijani popolnoma varni pred razkačenimi turčini. Na Kreti vre, puntarji se spet oglašajo v Macedoniji in Albaniji, nemiri še so vedno v Armeniji. Če bode letošnje leto Turčija srečno prebila, potem še te gulobe ne bode tako kmalu konec.

Afrika. Abesinski kralj Menelik hoče z Italijani mir skleniti, seveda kakor zmagovalec. Med njim in Italijani naj posreduje ruski car Nikolaj II. Toda Italijani bojda nočejo miru skleniti. Zanašajo se na pomoč egiptovske armade, ki se na povelje Angležev pomika proti Dongali in šteje 8000 mož.

Za poduk in kratek čas.

† Božidar Kurboš, vzgleden Slovenec.

Prijatelju v spomin spisal Zorán Ciriljev.

(Konec).

Bivati med brati in med brati umreti, to si je pokojni Božidar vedno želel in ta želja se mu je tudi spopolnila. Že kot dijak v tujini je te želje izrekel v ganljivi domotožni pesmici, kjer poje med drugim:

Rad bi vžival še med brati
Srečne dneve, kot nekdanj,
Ko sem še v mladosti zlati
Poznal samo rojstni kraj.

Rad bi rajal še po trati
Pred prijazno hišico,
Kjer veselo tolikrati
Se igral sem brezskrbno.

Rad bi gledal še v sosedne
Krasne kraje tje na vshod,
Koder biva majke jedne,
Majke Slave mili rod.

Tam, oh tam bi rad prebival,
Tam bi tudi rad umrl,
Vsaj med brati bi počival,
Ko bi grob se mi odprl!

Sedaj pa že počiva na onem slavnem pokopališču, kjer je pokopan njegov ljubljenec Krempelj. Groba pa, kjer počiva blago Božidarovo srce, gotovo ne bodo pozabile pridne roke venčati in v spominu ohraniti mnogim njegovim prijateljem.

Božidar Kurboš se je odlikoval po svoji skromnosti in ponižnosti, bil je proti vsakemu sila ljubezniv. Prijatelja si nisi mogel želeli boljšega od njega. S komur je enkrat govoril, temu je gotovo ostal vedno v spominu. Da si je moral v svojem življenju pretrpeti mnogo pomanjkanja in bede, vendar ni postal otožen in obupen, temveč je bil tudi v nesreči vesel, ker upanja v boljšo bodočnost, zaupanja v ljubega Boga ni nikdar izgubil. Bil je jeklen značaj, mož-beseda vsikdar, kar je obljubil. O njem veljajo besede pesnikove:

Značaj si skoval si krepak
Kot gore nezmaján.

Posebno pa je dičila vzorna ljubezen do slovenske domovine. Oh, njo je ljubil toli srčno kot malokdo, ne le z besedo, nego je to kazal tudi v dejanju. Že kot sedmošolec je doma pri Sv. Ropertu ustanovil bralno

društvo in svoje rojake dramil iz spanja in je bodril k marljivemu delovanju. Da bi le Roperčani ne pozabili svojega rojaka, temveč se po njegovem vzgledu vedno trdno držali svojega bralnega društva in iz njegovih časopisov in knjig zajemali zanimanje za narodni in gospodarski napredek! Da ni Božidara v najlepši dobi pokosila neizprosna smrt, bi gotovo še mnogo storil za toli drago mu Slovenijo, za katero mu do smrti ni nehala biti srce.

Ni te več med nami, mili naš Božidar, pa tvoj spomin nikdar med nami ne ugasne. Tvoj vzgled bomo posnemali in kakor, ti za domovino svojo vstrajno delovali. Ljubi Bog pa, ki ti je bil tolažba in up v življenju in smrti in ti je gotovo že obilno poplačal tvojo udanost in ljubezen, naj mnogo takih sinov obudi naši domovini, kakor si bil ti, nepozabni nam Božidar!

Smešnica. Zločinca postavijo pod vislice, na kar nekdo vpraša rabeljna: »Vi, zakaj bo pa ta obešen?« — »Zato, ker je po zimi na peči sušil sneg in ga potem poleti za sol prodajal.«

Razne stvari.

Domače. (Milostivi knezoškof) so se danes jutraj vrnili z Dunaja in bodo na praznik sv. Jožefa peli slovesno sv. mašo v stolni cerkvi.

✓ (Najvišje potrjenje). Svetli cesar so potrdili g. Franca Skubica načelnikom in g. Ivana Vošnjaka podnačelnikom okrajnega zastopa v Šoštanjju.

(Poslanec Robič) je v državnem zboru predlagal v ponedeljek dve resoluciji. S prvo se zahteva, naj se odpravi dostavnina, katero je plačati pri dostavljanju uradnih spisov na deželi; z drugo se zahteva, naj se pri poštnih in brzojavnih uradih v področju poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Gradcu varuje jezikovna ravnopravnost.

(Bela žena.) Dne 13. marcija je umrla gđe. Matilda Šijanec, hči g. nadučitelja pri Sv. Križu na Murskem polju, po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, šele 22 let stara. Pokopa se je v nedeljo ogromno število ljudstva udeležilo. Naj v miru počiva!

✓ (Razširjanje šol). Deželni šolski svet je priznal, da se mora trirazredna ljudska šola pri Sv. Benediktu v Slov. goricah in pa v Selnici ob Dravi razširiti v štirirazrednico.

(Učiteljstvo). Sluzbo menjata gospodični učiteljici Julijana Pressl na Planini in Leopoldina Baš v Kozjem. — V stalni pokoj stopi g. Anton Šebat, učitelj pri Sv. Kungoti na Pohorju.

(V Šmarjah pri Jelšah) je bil županom izvoljen g. Hugo Tančič; občinski svetovalci so postali gg.: Udrišek dr. Rakež in Kraus.

(Radi razširjajoče se vratnice) so morali, zapreti šole na Zgornji Rečici in pri Sv. Jederti v laškem okraju.

✓ (Novi okrajni zastopljutomerski) je dne 10. marcija izvolil gg.: Janeza Kukovca predsednikom; dekana Janeza Skuhala njegovim namestnikom. Odborniki so bili izbrani: Franc Sršen, Anton Missia, dr. Fr. Rosina, Josip Murza, Matija Slavič in Anton Heric.

(Samomor.) Na Stari Cesti pri Ljutomeru se je obesila uдова Jospina Klemenčič. Pomanjkanje je skoro gotovo povod samomoru.

(Ravnatelj toplic). Ravnatelj toplic na Dobrni je postal g. Ferdinand Kumpf z Dunaja; na Laškem pa za leto 1896. g. Otokar Oliva.

(»Slov. Narodu« z dne 14. t. m.) Vedite gospoda, da je naša opomnja bila popolnoma umestna! Kdor se pri nas brati z nemčurji, temu pravimo nemškutar. In to veste, kako pri nas postopamo z nemškutarji in tudi moramo postopati; sicer se bode še tudi orehovski Bračko imenoval narodnjaka. Da bi mi po Schafferjevi izvolitvi laglje dobili zastopnika v deželnem šolskem svetu, ta je bosa. Saj je ravno kranjski razpor kriv, da nas druge Slovence vse povsodi še stiskajo. Res, ves Vaš dolgi članek je »mokra cunjica«.

(Mariborski mestni zastop) je sklenil poslati peticijo na pravosodno ministerstvo in na višje deželno sodišče, naj se v Mariboru ustanovi okrožno sodišče.

(Talijo) in sicer 10 gld. je dobil Andrej Kranjc v Radoslavcih, ker je dne 22. decembra Andreja Rudolfa srčno rešil smrtne nevarnosti, ker ga je potegnil iz velike jame, napolnjene z vodo.

(Velikanski dar!) Slovenjebistriški Nemci so darovali za celjski »Studentenheim« deset kron, ne zlatih, ampak srebrnih.

(Novo župnijsko cerkev) bodo v kratkem začeli zidati v Vojniku, ker je te dni k temu privolilo namestništvo. Načrt je napravil stavbar Jordan. Ker so župljani les in kamenje zastoj pripeljali, bode vse zidanje stalo 21.897 gld.

(Krido) je v Celju napravila gospa Uršula Stibernik, trgovka. Za oskrbnika njenega premoženja je okrožno sodišče imenovalo g. dr. Jos. Sernca.

(Novačenja.) V političnem okraju Slov. Gradec jih je bilo odrajtanih iz šostanjskega okraja od 246 fantov 56, iz slovenjgraškega od 297 fantov 40 in iz marenberskega okraja od 397 fantov tudi 40.

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru so za pisanko podarili č. g. Ivan Stanjko, župnik v Tinjah, in slavna posojilnica v Slov. Bistrici po 10 gld.; ravnatelj mariborske posojilnice, g. odvetnik dr. B. Glančnik, 100 gld., č. g. dr. Matek, profesor bogoslovja, in č. g. Fr. Hrastelj, župnik v Ribnici, po 5 gld. Bog plati!

(Koncert.) »Učiteljsko društvo za mariborsko okolico« priredi dne 25. marcija pri hotelu »Stadt Wien« v Mariboru koncert, pri katerem bodo sodelovale le sloveče moči. Pričakovati je tedaj sijajnega večera, ob katerem se bode vzbujalo po milih pesmih iz čistih grl, po godalih in sviralih v spretnih rokah občinstvu nedolžno veselje v sicer resnem postnem času ter se

obenem ponujal krásni užitek človeku najljubše tmečnosti. — Začetek bo koncertu točno ob 8. uri zvečer, vstopnina pa 1 K.

(Delavsko bralno in pevsko društvo) v Mariboru ima dne 19. marcija občini zbor v gostilnici »Zur Südbahn«. Na dnevnem redu je med drugim predlog o prekrstitvi društvenega imena. Začetek ob 1/2 4. uri popoldne.

(Vabilo.) Na praznik sv. Jožefa bo zvečer v mariborski slov. čitalnici društvena zabava s petjem, tamburanjem in šaloigro »Zenski jok«. Začetek točno ob 8. uri.

(Nova slov. posojilnica na nemški meji.) Dne 12. marcija so ustanovili »posojilno in hranilno društvo za faro sv. Duha na Ostrem vrhu in za občino Šlosberg, registrovano zadrugo z neomejenim poroštvom s sedežem pri Sv. Duhu«. Več prihodnjic.

Iz drugih krajev. (Ljubljanski duhovniki) so te dni darovali slavni družbi sv. Cirila in Metoda 216 gld. 50 kr. Pokroviteljstvo bodeta izvrševala č. g. profesor dr. Lampe in župnik Malensek.

(»Glasbena Matica«) priredi, kakor smo že omenili, dva koncerta na Dunaju in sicer dne 23. in 25. marcija. Posebni vlak s pevci in njihovimi spremljevalci se odpelje iz Ljubljane prihodnji petek popoldne. Voznina je za polovico zvišana.

(Štiridesetdanski post) je te dni pričel na Dunaju Italijan Succ. Mož pravi, da skozi 40 dnij pravi nič ne bo jedel. Kdor tega čudnega stradalca hoče videti, mora plačati visoko vstopnino.

(Požar v premogokopu.) V Kattowitzu v pruski Šleziji je nastal požar v premogokopu. Rešilna dela so trajala več dnij, in so iz gorečega rova spravili 110 mrličev in le enega živega premogarja. Od rešiteljev pa se jih je pet ubilo, 30 pa je nevarno ranjenih.

(Vročina v januariju.) V Avstraliji je meseca januarija največja vročina. Letos je bila tolika, da so ljudje na cesti umirali.

(Nesreča na železnici.) Na progii St. Johann-Bischofshofen na Solnograškem je pred tednom trčil brzovlak ob poštni vlak. Eden sprevoznik je bil ubit, več oseb je bilo nevarno ranjenih, vozovi pa malone vsi poškodovani.

Loterijske številke.

Trst 14. marcija 1896:	96, 1, 88, 53, 76
Linc » » »	17, 12, 44, 67, 24

Vabilo

k letošnjemu rednemu občnemu zboru, kateri se bode vršil dne 27. t. m. ob dveh popoldne v dvorani Celjske čitalnice.

Dnevni red:

1. Poročilo o letnem računu za leto 1895. in sklepanje o razdelitvi čistega dobička.
2. Volitev načelstva in nadzorstva.
3. Slučajni nasveti.

Posojilnica v Celji, dne 15. sušca 1896.
Načelstvo.

Vabilo.

Posojilnica v Vitanji ima redni občini zbor v torek 31. marca 1896 ob 3. uri popoldne v svoji uradnici s sledečim dnevnim redom:

1. Potrjenje letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
4. Razni nasveti.

Ako ne bi došlo zadostno število udov ob 3. uri, vrši se ob 4. uri z istim vspešnim zborovanjem z došlimi udi.

Načelstvo.

Oznanilo.

V Velikem Okiču v Halozah ležeče, g. Juriju Jakobu, velikemu posestniku in drvo-tržcu v Lipi na Koroškem lastno zemljišče vl. št. 5, dač. obč. Veliki Okič, obsegajoče 18 oralov 924 kvadrat-sežnjev, med tem okoli 1 oral vinograda, okoli 1 1/2 orala travnikov, okoli 4 orale njiv in okoli 7 1/2 orala gozda, kojega posloppja se v dobrem stanu nahajajo, kake pol ure od nove okrajne ceste iz Ptujja do Leskovca v Halozah ležeče in od nove okrajne ceste dalje z lepo vozno cesto, na kojem je za občinsko hranilnico v Gradci posojilo po 600 gld. uknjiženo, se iz proste roke pod ugodnimi pogoji prodaja.

Več se zategovoljo izve pri dr. Josipu Čuček-u, odvetniku v Ptujju.

Ptuj, dne 3. marcija 1896. 2-3

V žganjariji

Henrika Witzler-ja, lesotrzca v Gornji Hoči, se vsakovrstno žganje po jako nizki cenli dobi. 3-13

„! Alleluja!“

4 velikonočni napevi, »Regina coeli« in Te Deum, za mešan zbor zložil Ign. Hladnik op. 24. cena 60 kr. Missa pro defunctis („Requiem“) za en glas z orglami ali četvero-glasno op. 23. cena 40 kr. Obadva dela ob enem 80 kr.

Dobi se pri skladatelju v Novomestu. Dolenjsko. 2-2

Važno za kmetovalce.

Podpisani ima na prodaj 3000 zlahtnih hruškovih drevesc. Cena enemu hruškovemu drevescu je 30 kr., 10 drevesc 2 gld. 80 kr., 100 drevesc stane le 25 gld. Dalje 200 jablanovih drevesc. Cena enemu drevescu je 20 kr., 10 drevesc stane 1 gld. 80 kr., 100 drevesc le 15 gld.

Vsa drevesca so jako lepa in močno ukoreninena. Počila se le proti poštnemu povzetju.

Priporočja se za obilno naročbo

Janko Hafnar,

posestnik in sadjerejec v Zabnici pri Škofji Loki na Kranjskem.

Št. 3414.

Oglas.

C. kr. okrajna sodnija Maribor levi breg naznanja: Dovoljuje se prostovoljna sodnjska dražba k zapuščini po Juriju Kolarju spadajočih zemljišč, cenjenih za 4994 gld. 75-kr. vl. št. 28. k. o. Gornji Hlaponščak (Oberklappenberg) in se odreduje zato narok na dan

27. sušca 1896, dopoldne od 11—12. ure pri tem sodišču v sobi št. 9 s pristavkom, da se bode zemljišče vl. št. 28. k. o. Gornji Hlaponščak (Oberklappenberg) za 4000 gld. izklicalo in za to ali višjo ceno oddalo.

Prodaja se vrši le proti založitvi 10% varščine; polovico kupnine, po varščini nepokrite, plačati je v 6 mesecih, tekom nadaljnjih 6 mesecev pa ostanek in sicer pri c. kr. sodišču v Cmurčku ali pa pri gospodu dr. Karolu Hofstätterju v Cmurčku.

Skupilo, kolikor ni po varščini pokrito, se ima od dneva dražbe do plačila s 5% obrestovati.

Dražbeni pogoji in cenilni zapisnik sta na ogled v tusodni registraturi.

C. kr. sodnija Maribor levi breg,
dne 2. sušca 1896.

C. kr. dež. sod. svetovalec:
Dr. Fehn.

2-2

Razpis službe.

Za zdravstveno okrožje Slatina, obstoječe iz občin Slatina, Sv. Mohor, Brestovec, Sv. Katarina, Plat, Spodnje Sečovo, Sv. Trojica, Nimno, Rankovec, Tokačevo in Kostrivnica, s 59 km in 6871 prebivalci, se razpisuje mesto **okrožnega zdravnika.**

Slatina plača 877 gld.

Prosnje se naj pošljejo „zdravstvenega okrožja odboru“ na Slatini do dne 31. marca 1896.

Dokazati se mora v smislu § 15 deželne postave z dne 23. junija 1893 d. zak. in naredb. št. 35 1. avstrijsko državljanstvo; 2. pravica izvrševati zdravniško prakso v Avstriji; 3. moralična neomadeževanost; 4. znanje slovenskega in nemškega jezika. 2-3

Semena,

to je domača, lucernarska, belo cvetoča, turška, esparseta in za kamniti svet (Steinklee) in druge detelje, potem vse vrste travnata semena, več sort izvrstnega graha, vse vrste borgundske pese in vse zelenjave za kuhinjo in mizo tudi mnogo sort cvetličnega semena itd. — Tudi se dobi pri meni mavec (Feldgyps) za polje in travnike in drugi umetni gnoj (Nährsalz) za zeljnike, cvetlice itd.

Vse po solidni nizki ceni.

M. Berdajs,
v Mariboru.

2-3

Najobilnejša zaloga
vseh običajnih vrst
klobukov za moške
in dečke.

Posebnosti
za lovce in turiste
lodni klobuki

gospodov Josip Pichler-jevih
sinov, c. in kr. dvornih zala-
gatehjev v Gradcu.

Janez Bregar

izdelovatelj klobukov in klobučevine

Gosposke ulice 7 MARIBOR Gosposke ulice 7

Največja izbira
vsega
klobučinastega
blaga

kakor: **čizmov, škornjev,**
svalkov, podplatov, piv-
nih skodelic, cedil, klo-
bučine za tehniške svrhe itd.

Poprave se na najpopolnejši
način izvršijo.

Naročbe od zunaj se najhitreje
izvedejo. 6-10.

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

Odgov. urednik B. Ferk.

Tisk tiskarne sv. Cirila.

(Odgov. L. A. Brože.)

ZAHVALA.

Vsem ljubim faranom, kateri so se udeležili pokopa moje 22letne hčerke, — bil je ravno njen že neobčutljivi god t. j. 14. t. m. — se srčno zahvaljujem.
Sv. Križ na Murskem polju, dne 15. marca 1896.

Lovro Šijanec,
nadučitelj.

Gostilna

s tobakarno pri glavni cesti, s hlevom in zemljiščem, vse v dobrem stanu, je na prodaj. Zelo primerno za penzionista. Več se izve pisмено pri lastniku „F. P. štv. 10.“ Pošte restante Oplotnica. Štajarsko. 4-4

Razne

uradne pečate

najceneje priskrbi

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

K. Pichler**MARIBOR****glavni trg štv. 16.**

„k novi frančiškanski cerkvi“

priporoča naslednje blago po posebno nizki ceni:

Obleko za gospé, dvojne širokosti	mtr. po fl. —.20	Obleko za gospode	mtr. po fl. —.95
begé v vseh barvah	„ „ —.34	„ „ kamgarn	„ „ 1.80
modno blago za obleko	„ „ —.58	angleško blago za go-	
črni kažmir	„ „ —.45	spode	„ „ 2.50
črno modno blago	„ „ —.65	blago za hlače, dvojne	„ „
gladko modno blago v		širokosti	„ „ —.45
različnih barvah,		prtnina, pristna	„ „ —.55
130 cm široko	„ „ —.90	platno za žimnice	„ „ —.45
perkal, se sme prati	„ „ —.18	šifon, dobro blago	„ „ —.20
levantin, lepi vzorci	„ „ —.20	platno za posteljo, v	
plavo platno z debelimi		vsaki širokosti	„ „ —.45
nitmi	„ „ —.22	vojaško platno za srajce	„ „ —.16
cefir za obleko	„ „ —.22	molinos za spodnje hlače	„ „ —.15
atlas satin	„ „ —.29	Nadalje	
bosna za jopiče	„ „ —.25	veliko modercev za gospé	komad fl. —.40
Ker je zima minola, prodam		črni in pisani predpasniki	„ „ —.45
barhant, ki se sme prati	mtr. po fl. —.20	volna v klopčičih razne	
pretkan barhant, bel in		barve	„ „ —.08
rudeč	„ „ —.30	srajce za gospode, iz-	
flanela za pranje	„ „ —.25	vrstne robe	„ „ —.80
oxford za srajce	„ „ —.22	srajce po sistemu „Jäger“	„ „ —.50
		platneni robci	ducat „ 1.50

ter vse potrebno za krojače in šivilje

se dobi le

1—6

glavni trg štv. 16 tik lekarne.